ఇంధనం

కార్మిక

"ఏదేమైన మనం ఇట్లాగే 'ఒక్కడుగుముందుకు రెండడుగులు వెనుకకు' అనుకుంట కూసుంటె మన పనితోటాతోటా.... మన లెనిన్ను, మార్క్స్‌ను ఎవడడిగిండు.... ఒక పక్క ఐయోడు (కాంగ్రెసుఐ నాయకుడు) బాయిలమీదికచ్చిపోతండు వాళ్ళ కార్యకర్తలు 'మావోడు లేబర్ మినిస్టరని. అది చేయిస్తం. ఇది చేయిస్తమని' ఊదరగొడుతండు.... ఇంకోపక్క రాడికలోల్లు పోస్టర్లమీద పోస్టర్లేస్తండ్లు. మనమే ఎనుకబడిపోతిమి." సుల్తాన్ కుర్చీలో తెగ మెసలుతూ, మాటిమాటికి చేతులు విసురుతూ చెప్పుకొచ్చాడు.

"సాహెబ్! మనకు చందాలిచ్చేటి బందయిపోతయి." లింగం సుల్తాన్‌కు మద్దతుగా అన్నాడు.

వాళ్లెదురుగా కుర్చీలో కుదిమట్టంగా కూర్చున్న సూర్యారావు ఆ మాటలు వింటున్నాడో లేదో అస్పష్టంగా తాళ్లాడుతూ కూర్చున్నాడు. టేబుల్ మీద పేపర్ వెయిట్ తిప్పాడు.... వాళ్ళు అట్లా ఒడలక వాగుతుండగానే ఊ(అనకుండా ఉప్పురాయన కుండా దూరంగా పల్చబడుతున్న ఉదయపు బొగ్గుపొగలకేసి చూస్తూకూర్చున్నాడు. యూనియన్ ఆఫీసు ముందటి ముడుచుకపోయిన కంకికొడవలి గుర్తుగలిగిన జండా కేసి చూశాడు.... 'రంగు వెలిసిపోయింది కొత్తది మార్పించాలి' అనుకున్నాడు మనసులో. వీధిలో అప్పటి మనుషులు తిర్గడంలేదు.... ఒకరోయిద్దరో తలలు వంచు కొని పోతున్నారు.... "వాళ్ళు ఏం ఆలోచిస్తున్నారో?" బర్రిబర్రిన తిరిగే ఆటోలు కూడా తిర్గటం లేదు.

దగ్‌దగ్‌మని శబ్దంచేస్తూ డీసిల్ జీబు ఆఫీసు ముందునుండి వెళ్ళిపోయింది. అందులో ముందుసీట్లో ముఖం మాడ్చుకొని కూర్చున్న యస్ ఐ రెడ్డి ఓమారు ఆఫీసు లోకి మారేసిచూసిన చూపు. ఆఫీసుముందు దూరంగా వేపచెట్టుకింద పాతబట్టలమ్మే వాడు గిరాకీలేక తీరిగ్గా దుమ్ముదులుపుకుంటున్నాడు.... వ్యాలెంతర్లవాడు ఒక్కొక్కటే నేలమీదపరిచి గులకరాళ్ళు పెడుతున్నాడు.

"ఏదో ఒకటి చెయ్యకపోతే యూనియన్ చెలాయించుడు మన వశంగాదు. మీకేం మీరిక్కడుంటరు. పిట్‌ల మీద దెంగులు దినేదిమేం...." సుల్తాన్ ఆఖరు మాటగాచెప్పి గడ్డంగోక్కుంటూ కూర్చున్నాడు....

లింగం తనేదన్నా ఇలాంటిమాట మాట్లాడుదామనుకొనే నోరుతెరిచాడు. ఏ మాట తట్టక టేబుల్‌నుచూస్తూ నెత్తిగోక్కొని నోరుమూసుకున్నాడు.

రావు ఇద్దరిని సాలోచనగా చూశాడు. ఎండలోవచ్చారేమొ చెమటపట్టి, కొద్దిగా అలిసిపోయినట్లున్నారు. వచ్చేరాకడలో ఎవరితోనైనా తగువుపడ్డారేమొ ?

"ఒరే రాముడూ ! మూడుకాఫీపట్టుకరా !" రావు బయటకు కేకేశాడు.

దరువాజదగ్గర ఒక్కడే అట్టచెమ్మ ఆడుకుంటున్నరాములు పరుగెత్తికెళ్లి మూడుకాఫీలు పట్టుకొచ్చాడు.

కాఫీలు తాగడమైపోయింది. రావు సిగరెట్టు ముట్టించాడు. సిగరెట్టు సగం దాకా తాగి పొగనోటితోనే కడుపుల చల్లకదలకుంటా మెల్లిగా "సుల్తాన్ కమ్యూనిస్టులకు వేగిరపాటుతగదు. వింటున్నారా ? ఎద్దు ఎగురగానే గంటెగురుతదా ? మనం పుట్టినదగ్గరినుండీ కాంగ్రెసువాళ్లు మనతోపాటే ఉంటున్నరు. వాళ్ళపాలసీ మనకు కార్మికులకు కొత్తా ? ఎన్నేండ్లబట్టో అదేపాతరికార్డు. మనం యూనియన్‌బెట్టిన కాన్నుంచి కాంగ్రెసోడే లేబరుమినిష్టరు. కనుక వాళ్లు ఏదిచేయిస్తమన్నా నమ్మరు. ఇక రాడికలోల్లసంగతి. కొత్తబిచ్చగాడు పొద్దెరుగడని - వాళ్లు కొత్తగ రంగంల కొచ్చిండ్లు. మేమూచేసినమోయి పోరాటం. తుపాకులు ఖజానబెట్టినం. అడవుల్లో దళాలుగట్టినం. నైజాంసర్కారును గడగడలాడించినం. పిడుక్కు బియ్యానికి ఒకే మంత్రంకాదు మార్క్సిజం అంటే. శాంతియుతంగా మార్పువస్తుంటే ఈ గడ బిడ లెందుకు ? ఎన్నికలున్నయ్. పార్లమెంటులున్నయి. చేతనైతే జనంచేత ఓట్లేయించి అధికారంచేపట్టు. వీళ్ళేంది, స్టాలిన్ ఉరుకులాడితే అతనిగతేమయ్యింది, అందుకే లెనిన్ ఏమన్నడు ?" ఏసందర్భంలో లెనిన్ ఏమన్నాడో కాసేపుగుర్తుకురాక కనుబొమలు ముడిచి ఆలోచించి లెనిన్‌మాటగా తనుచెప్పేమాటకోసం ఆగి అది గమనించ గలరేమొనని ఎటోచూస్తూ "ఇదిగో ఇది చదవండి. మన నాయకుడు ఉపేందర్ "కార్మికసంఘాల్లో అరాచకవాదం అని చక్కని వ్యాసంరాశాడు." అని టేబుల్ సొరుగులోనుండి ఓపుస్తకం తీసియిస్తూ....

ఆ పుస్తకం తీసుకొని అటూయిటూతిప్పి "వాళ్ళకేంది సార్ పైనుండి వ్యాసాలురాస్తరు.... మొఖాబిలాకర్‌నేవాలేకు మాలూమ్ తందానా. (ఎదురుకునే వాళ్ళకు కష్టాలు తెలుసు) గీ పుస్తకాలెవడు సదువుతడుసార్ ! దంగల్‌మేజో లడాయి కర్తా ఉస్‌కా బాత్‌సున్తే (మైదానంల ఎవడు కొట్లాడ్తేవాని మాటింటరు.) ఈపుస్తకంల

182

ఏంరాసినా మనం సమ్మెనోటీసు యివ్వకపోతే కలువది. మేనేజుమెంటు చంచా సమర్థులోగ్.... బాయిలమీద అట్ల ముఖనమీదనే అంటండ్లు. వాళ్ళంతా సమ్మెలు చేస్తుంటే మనం వద్దుమొర్రో అంటేకలువది." సుల్తాన్....

"బాసార్ ఒకసారి మన తడాఖా చూయింవాలే." లింగం సమ్మె మాటవినగానే సంబరపడ్తూ అన్నాడు.

"చూద్దాం.... మన వాళ్ళతో మాట్లాడాం...." రావు....

"మన వాళ్ళంతా రడీయేసార్." లింగం....

"మన హైద్రాబాద్ నాయకులతోనయ్యా." రావు అసహనంగా....

మరింక లాభంలేదని సుల్తాన్-లింగం చల్లబడ్డారు....

కాసేపు ఆమాట ఈమాట మాట్లాడి "ఎట్లున్నది వాతావరణం...." రావు సుల్తాన్‌కేసి చూస్తూ అడిగాడు.

"ఏమున్నదిసార్! బాయిబాయికి పోలీసులు తిరుగుతున్నరు. మొన్న వెంకటాద్రిప్ పల్లెమీద దాడిచేసి 20 మంది రాడికల్స్‌ను పట్టుకొచ్చిండ్లట. వాళ్ళతోని గోడలమీద నినాదాలు తుడిపిస్తున్నరట."

"అః అంతమంది రాడికల్సేనా? లట్టుగాన్ని పొట్టుగాన్ని పట్టుకొచ్చిండ్లు. అందుల మన దుర్గయ్యను కూడా పట్టుకొస్తే విడిపించలేదా? మన దుర్గయ్య రాడికలేనా?" రావు.

"మనోడో మందోడో ఎట్లతెలుస్తదిసార్! అట్టకట్టుంటే మాకెలవుడ చదో అని వ్యానెక్కిచ్చుకత్తండ్లు. మొన్న వెంకటాద్రిప్ పల్లెన అయిలయ్యని మావూరోడు డ్యూటీ దిగొచ్చి అంపులకాడ తానంజేస్తండట. అమీన్‌జీబు ఆపి ఉరికొచ్చిండట అయిలయ్య 'దండందొరా అని చేతులు జోడించిండట.' అరెనువ్వు రాడికలోనివి గావు కాంగ్రెసుబి అని వెళ్ళిపోయిండట. అగో అది బండగుర్తు...." లింగం.

రాములు లోపలికి తొంగిచూసి "దండందొరా అని పబ్బతి బట్టినోడు కాంగ్రెస్‌బి అయితే మరి మనోళ్ల ఆయేల్లన ఏంచేస్తరు లింగంసారు" అన్నాడు.

"ఏంచేస్తం పోరాటంచేస్తం" లింగం.

"మరి రాడికలోల్లు"

"నువ్వాగురాములు అడ్డలబుడ్డోలే" అన్నాడులింగం గుటికిల్లుమింగి.

"ఎవరన్న అసలోల్లుదొరికింల్లా ?" రావు

"వాళ్లు దొరుకుతరాసార్ !" సుల్తాన్.

లింగం హఠాత్తుగా ఏదో గుర్తుకొచ్చినోనిలాగా ముందుకువంగి "ఎప్పన్నుంచో అడుగుదామనుకుంటన్నసార్ ! ఇగో పోలీసోల్లు టాట్ ఫేల్ మని మీదికి ఎంతభీకరంగ తిరిగిన లోపట పింజాం పింజాం అంటలేదాసార్ ? అమీన్ రెడ్డి క్రీబులకూకుంటె పక్కకెవలు కూసుంటలేరట. ఎవనికి పాణమంటె పట్టిలేదుగన్క. ఇంటికిబోతే పెండ్లాం గజగజ అనుకుంట తెల్లందాకా తెలివితోటే ఉంటన్నదట. ఏనాత్రో ఏ పగలో ఎవడచ్చిమీదబడ్తడోగదా ! ఎందుకుసార్ వీనికి ఎవలకులేనిపట్టింపు. అందరు తోడుదొంగలేనాయె. ఈ జిల్లల వీడేమొనగాడున్నడా ? మీద ఇందిరమ్మ కోట్లకు కోట్లు మింగుతంటె. వీడేమొ సత్యహరిచంద్రుని సడ్డకునోలె ఆమెకింత నౌకరి చేసుకుంట వీని తాతసొమ్ముబోయినట్టు ఎగురుడు. ఏదివీనికేగావాలె. మంచి మంచోల్లు మన్నయిపోంగ దూదేకులమియ్యకేంది ? ఔసార్ మొన్న పిస్తోలుగుండు తాకిందేఅనుకో ? ఏమయ్యేది ? పెండ్లాం ముండమోసేది ? పిల్లలుదిక్కులేనోల్లయే టోల్లు. సర్కారు వీనికేం పీకిపెట్టేవి ?" లింగం ఇంకాచాలా చెప్పాలనుకున్నాడు.

"గవ్వన్ని మనకెందుకు ? వాకుటయిమయ్యింది. మనకు సాగుతందని అరాచకం చెయ్యబోతె ఏగవర్నమెంటు ఊర్కుంటది" రావు కుర్చీలోనుండిలేచాడు.

ఇంతలోనే ఫోనుమోగింది.

"హల్లో ! నేను ఎఐటీయుసి రావును మాట్లాడుతున్న. ఆఁ ఫైవింక్లైన్ల (5వ నంబరు బొగ్గుగనిలో) సమ్మెనా ? ఎందుకోంట ? సానుభూతిగానా. ఎవరికీ సానుభూతి ? ఎందుకుసానుభూతి ? అరరె! సిక్సింక్లైనుకూడా సమ్మెలోఉందా ? ఆశ్చర్యంగా ఉందే ? ఎప్పుడు మొదలయ్యింది ? నైటుషిఫ్టునుంచా.... మాకు...." రిసీవర్ మూతికి చెయ్యడ్డంబెట్టి "చూశారా ?" అన్నట్లు సుల్తాన్ లింగంకేసిచూసి, మళ్ళీ.... "హల్లో ఇప్పుడు ఆఫీసులో నేనొక్కన్నేఉన్నా. బహుశా మాకార్యకర్తలు అందుకేనేమొ నాకు కనిపించలేదు. వాళ్లు అక్కడికే పోయిఉంటారు. నాకైతే విషయంతెలియదు సరె లెండి. ఎట్లాగో అట్లాగా ఐకెన్ మానేజ్" రావు నీరసంగా ఫోన్ పెట్టిండు.... ముఖం ముడుచుకపోయింది.

"చూడండి మనమిక్కడ బాతాఖానీ చేసుకుంట కూర్చుంటే నైట్‌షిఫ్టునుండి సిక్సింక్లైన్లో (6వ నెంబరుబావి) సమ్మెమొదలయ్యిందట. వాళ్ళకు సానుభూతిగ

వింక్లైను వాళ్లు ఉదయం షిప్పునుండి సమ్మెలోచేరారట. ఓహ్ బాస్టర్డ్స్ ....బాపులు బాపులుగా ఉండడంలేదు. దగ్గినా పిత్తినాసమ్మెలే. ఓహ్ 'రిసీజర్ లేదు పాడులేదు. లీగలే ఇల్లీగల్ తెలియదు. కనీసం థర్డ్ యూనియన్.... సరేసరె మీరిద్దరు సిక్స్ంక్లైను కు వెళ్ళండి. ఈలోగా నేను ఫైవింక్లైన్ చూసుకొని అటుకేసివస్తా." గబ గబ చెప్పాడు. రావు ఎర్రటిముఖం కందిపోయింది.

సుల్తాన్ లింగం ఒకరిముఖాలొకరు చూసుకొని లేచి బయటకు నడిచారు. లింగంకు బాగాకోపంగాఉన్నది. పాదాలు ఎత్తిఎత్తివేస్తూ చేతులూపుతూ ఒక్క మాటన్నా మాట్లాడకుండా నడిచాడు. సుల్తాన్ నాయకుని ఆలోచనలుచేస్తూ నడిచాడు.

రావు చెప్పులు టకటక లాడిస్తూ బయటకొచ్చాడు. పరాకుగానే కాకుండా చిరాకుగా కారుకేసి నడువబోయాడు. డగ్‌డగ్‌మని చప్పుడుచేస్తూ డిసిల్‌జీబొచ్చి ఆగింది. వేపచెట్టుకింద పెద్దగా ఏదోచెప్పుతున్న పాతగుడ్డలవాడు టక్కున నోరు మూశాడు.

జీబులోనుండి టోపీలేని బట్టతల వెళ్ళబెట్టి అమీన్ "మీరింకా ఇక్కడే ఉన్నారా? నోమాశెలాడోంకో?" అమీన్ పండ్లుకొరికి ఏదో అన్నాడు జీబుచప్పుడులో మిగతామాట విన్పించలేదు,

రావు అమీన్ ముఖం చూశాడు.... ముద్దచెంపలు, గొంగళిపురుగు మీసాలు. ఖాకీబట్టలు దర్పాన్ని. అధికారాన్ని తెలుపుతున్నాయి. కాని కళ్ళల్లో ఎక్కడో కిటుమి తనకు తెలుస్తోంది.... ఛ కాదేమొ ? వాళ్ళకాఆలోచనలుండవు.... వాళ్ళు....

జీబు వెళ్ళిపోయింది.... రావు ఏదో ఆలోచిస్తూ కార్ డోర్ తీసి స్టీరింగు ముందు కూర్చున్నాడు.... ఇంతలో వేపచెట్టుకింది నుండి మాసిన బట్టలవాడొకడు గబగబా కారు దగ్గరికొచ్చి రావు ముఖంమీద ముఖంబెట్టి "నమస్తేసాబ్" అన్నాడు నిటారుగా నిలబడుతూ.... అంత చిరాకులో కూడా రావుకు కొస్తంత ఓరిమినిపించింది ఆముమ్మ మనిషి ముఖంమారిపోయింది. "సాబ్ నన్ను కుక్కను దింపుకున్నట్టు తింపు కుంటండ్లు.... ఇగో నౌకరి అత్తె అత్తదనరాదుండ్లి. లేకపోతే నాపైసలు నాకు పారేయరాదుండ్లి. ఎసుకాబెవడో చెప్పినట్టు, ఉన్నది బోయింది ఉంచుకున్నది బోయింది.... ఇగో నేను మా అయ్య సంపాయించిన చెక్క (భూమి) అమ్ముకచ్చిన" కారులోకి వంగాడు....

"అల్లుకుబోతె పిల్లెదురైనట్లు మధ్యల నీదేందయ్యాగోల.... నాజేబులున్నయా ఉద్యోగాలు వస్తదిపో...." కారుస్టార్టుచేశాడు రావు....

"నీయవ్వల.... మీరంతాఒక్కటే. ఏడికిబోయిన మీదేరాజ్జెం. వస్తది-వస్తదని నన్ను గంగలగలిపినవ్." వెనుక కాండ్రికిచ్చి ఉమ్మేసింది రావుచూడనే లేదు.

కారు గతుకులరోడ్డుమీద మెల్లెగాపోతోంది. నాయకుడు వేగిరపడ్డట్టు కన్పించకూడదు. రోడ్డుకు ఇరుపక్కలగల పాన్‌ కేలాలముందు నిలబడినవాళ్లు కారుముందు ఎగిరే ఎర్రజెండాకేసి చూస్తున్నారు. మరికొందరు ఏదోపెద్దగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. కారులోకూర్చున్న రావుకేసి చూస్తున్నారు. ఇదే రెండుసంవత్సరాలకింద అయితే దారిపొడుగున ఎంతోమంది వంగివంగి సలాములు బెట్టేవారు. ఇప్పుడో? ఆచూపులు.

ఎదురుగా బొగ్గులారీలు ఆగిఉన్నాయి.... అంటే మిగతాబాపులు నడుస్తున్నాయన్నమాట.... కారాగింది- లారీల ముందు దున్నపోతులబండి. వళపటి దున్నపోతు కాడేత్తేసి బెదురుతోంది.... ఎగగట్టబడిన ముతకధోవతి రైతు దాన్ని సరిచేయడానికి తంటాలుపడుతున్నాడు....

పాన్‌షాపుల దగ్గరినుండి మాటలు- "పిడెగ్లుండెర సన్నగ పీరిలమద్దె కట్టెతీర్గ ఉండె- డొక్కుసైకిలేసుకొని బాయిలసుట్టు తిర్గెటోడు ఇప్పుడు సూడు కొడుకు వైభోగం" ఎవడో అన్నాడు.

"షంషొద్దీన్‌గాడు గిట్లనే సింగి బంగాడలేదా?" ఇంకెవడో?

రావు ఉలిక్కిపడ్డాడు. చుట్టూచూశాడు. తన కారుపక్క నుండి నలుగురైదుగురు కార్మికులు ఏదో మాట్లాడుకుంటూ సైకిళ్ళు నడిపించుకుంటూ పోతున్నారు. లారీలవాళ్లు అదేపనిగ హారన్‌లు మోగిస్తున్నారు. రైతు తిడుతూనే బండి రోడ్డుపక్కకు లాగాడు.

లారీలు కదిలినయ్. వాటివెనుకనే కారుకదిలింది. డాంబరురోడ్డు విడిచి అడ్డదారిన ఫైవింక్లైన్ బాయిమీదికి పోవాలి. కారు అండర్‌బ్రిడ్జి దాటింది. మూలమీది బల్లలాంటి ముఖంగల వాచ్‌మన్ ఏమేనేజరో అనుకొని సలామ్ చేశాడు. కారు రోడ్డు దింపి ఆపేశాడురావు.

"నేనొచ్చేదాక ఈకారును చూస్తూఉండు." రావు

"అచ్చాసాబ్ లాక్‌చేయిండ్లి" అన్నాడు వాచ్‌మన్

186

రావు పైజామా సరిచేసుకొని లాక్ చేశాడు. ఎండ చురుక్కుమనిపించింది, సూర్యునికేసి దిగాలుగా చూశాడు. వాచ్ చూసుకున్నాడు పదిన్నర "దీని కడుపుగాల పదిన్నరకే ఎండ మాడ్చేస్తున్నది." అనుకున్నాడు. అలవాటుతప్పిననడక- గతుకుల రోడ్డుమీద కాళ్ళు పట్టిపట్టి వేస్తూనడుస్తున్నాడు

అల్లంత దూరంనుండే పాటలు వినిపించాయి.

బొయిదగ్గరి మ్యాన్‌వే (మనుషులుదిగేమార్గం) దగ్గర రేకులషెడ్డుకింద దాదాపు పదిమంది కూర్చుండి బొక్కటోపీలు, చెమ్మాసులు వాయిస్తూ 'సింగరేణికంపెనీలో/ సితుకబడ్డ బతుకులోడ / ఒక్కటయ్యినడుపరో / బరిగీసినిలువరో/ " అంటూ ఒక సన్నటిపెదిమల కార్మికుడు పాడుతున్నాడు మిగతావాళ్ల కోరస్‌యిస్తున్నారు. టయిమ్ క్లర్కు రూంముందు ముసలికార్మికులు వోర్‌మెన్లు, ఇంజనీర్లు మిగతాఆఫీసర్లు తలో పక్క నిలబడి వాదులాడుతున్నారు. మస్టర్‌క్లర్కు దరువాజలో చేతులుకట్టుకొని నిల బడి చోద్యంచూస్తున్నాడు. ఎడంపక్కగల ఆఫీసునెత్తిమీద మైకు చెవులుగోసిన కుక్కలాగా సమ్మె ఏయేసెక్షన్లపరికారం ఇల్లీగలో దాని పరిణామాలేమిటో చెప్పు తోంది. హాలర్ డ్రైవర్ కుంటివాడు హాలర్ నడిపియ్యాల్నాపద్దాఅని తేల్చుకోలేకుండా ఉన్నాడు. ఒక్కమేనేజరు చిరచిరలాడుతూ రావును చూడగానే ఆఫీసు గదికి వెళ్ళి పోయాడు. వోర్‌మెన్‌లు, ఇంజనీర్లు చల్లగా జారుకున్నారు.

కార్మికులు రావు రావడం చూడనట్టుగానే ఊరుపేరు లేకుండా తిడుతున్నారు. ఆడాడ గుడ్డలుపరుచుకొని పడుంవాల్సిన వాళ్ళు ఏదో ఉన్నదని లేచివచ్చారు. ఆ తిట్లు వినుకుంటనే మరికొంత మంది మ్యాన్‌వే ముందటి గోడలకు, క్లర్కురూంకు అంటించిన గోడవార్తాపత్రికలను వెనుకకు చేతులు బెట్టుకొని పెద్దగా చదువుతున్నారు. వాళ్ళపక్క నిలబడిన చదువురాని కార్మికులు "అన్నా మంచిగ రాసిండ్లు గదిగది గట్ల చెప్పరాదు." వ్యాఖ్యానం చేస్తున్నారు.

"అగో లీడరత్తుండు- లీ డ రు. కాసంత ఆగుండ్లెహెఁ ఇగ తమరేమంటా బాంచెన్- ఏంచెప్పుతరో చెప్పుండ్లి" అప్పుడే ఆఫీసు చమన్ నీడనుండి లేసొచ్చిన ఉబ్బుచెంపల కార్మికుడు గుడ్డదుమ్ము పోవడానికి దులిపేస్తూ-

"ఇదివర్దాక ఆఫీసర్లు చెప్పిండ్లు ఇగ గీనెచెప్పుతడు లొట్టపీసు" దవడలు చెక్కుకపోయిన కోతిముఖపు ఫిల్లర్.

"ఎవడేంచెప్పిన ఇయ్యేల్ల బాయిలకు దిగేదిలేదు. ఎవడన్న దిగిండంటే ఆడు ఒక్కతండ్రికి బుట్టనట్టే". ఇంకోఫిల్లర్ ఎట్లాగుదిగపద్దని తెల్లబట్టలేసుకొచ్చినవాడు.

రావు మ్యాన్‌వే రేకులషెడ్డుకిందికొచ్చి నిలుచున్నాడు. అప్పటికే ఒళ్ళంత చెమటపట్టింది. ఎండకు ముఖం కమిలిపోయింది.... అక్కడ తన మద్దతుదారులెవ రైనా ఉన్నారేమోనని ఆతురతగాచూశాడు. కాని ఎవడుకనిపించలేదు....

బెల్లంచుట్టు చీమలుమూగినట్టుగా రావుచుట్టూ కార్మికులు మూగారు. పాటలు పాడుతున్నవాళ్లు లేచివచ్చారు.

ఏమిజరుగుతున్నదోనని ఉబ్బాగక ఆఫీసునుండి నిక్కిచూసిన కత్తిమీసాల వోర్‌మన్ "ఇగచూస్కో లీడరు దుంపతెంచుతరు". గొణిగినట్టుగాఅన్నాడు.

ఇంకొకడు "మద్దతుగా మీరుపోండ్లిపాపం" కళ్లు పులపొడిచి....

"ఎందుకు దెంగులుపడటాన్కె" కత్తిమీసాల వోర్‌మెన్....

రావు చెమటతుడుచుకొని నిటారుగా నిలబడి తనేం ఆందోళన పడటం లేదన్నట్లుగా ముఖంమీద చిరునవ్వు పులుముకొని- చేయెత్తి కార్మికులకేసి సైగచేసి

"కామేడ్స్" అన్నాడు.

"ఓసారూ ! ముందుగాల గిదిచెప్పుండ్లి మీరు సిక్స్‌లైన్ బోయివచ్చిండ్లా ? లేదా ?" అన్నాడు ఓఎత్తు టింబర్‌మన్.

"కామ్రేడ్ అన్నీచర్చించుకుందాం. మీ పోరాటపటిమచూసి నాకు నిజంగా చాలా సంతోషంకలుగుతుంది. వెనుకట మేం ఉద్యమాన్ని నడిపినరోజులు గుర్తు కొస్తున్నాయి."

"ఓసారు గిదిచెప్పు పోయచ్చిండ్లా ? లేదా ?" టింబరుమన్ అంతెత్తుమీద చెయ్యూపుతూ అడ్డుతగిలాడు.

"కామ్రేడ్ జెరనిదానం- నేను ఎక్కడికిపోలేదు సీదా ఇక్కడికే వచ్చిన."

"అయితే ఇగ నీలెక్చర్లుకానియ్యి- మొన్నటితీర్గ ఆళ్ళను బాయిలదించి ఇటచ్చిండ్లేమోననుకున్న-"

"ఔను మన కార్మికుడు అడిగిన సంగతి మంచిదే. ఇక్కడ రెండు సంగతు లున్నయ్. మనం కార్మికులం, మనం వేలటన్నుల బొగ్గు ఉత్పత్తిచేసేటోల్లం కనుక

188

పనులుచేస్తూ మనకున్న చట్టబద్ధ యూనియన్‌లద్వారా సరైన మార్గంలో అడగాలి. ఇట్లా చీటికిమాటికి సమ్మెలుచేస్తే ఉత్పత్తి దెబ్బతింటుంది అంటే" రావు పుంజుకున్నాడు.

"అన్నరుగదా! ఒరేయి మన తెల్లకమునిస్టు లీడరు చెప్పిన మాటలు ఏన్నరు గదా! ఇగో మన శంకరయ్య గదే కాంగెరిసోడు చెప్పిన మాటకు గీయిన చెప్పిన మాటకు ఏమన్న తేడా ఉన్నదా? అని అసలు" హోలర్‌మన్.

"నను ననరాదర నువ్వట్లాగు నేనడుగుత దొనయ్యా ఇంతకు బాయిలకు దిగు మనేగదా నువ్వుచెప్పేది?" నారాయణ అనే హెల్పర్.

"దొనయ్యా! ఆనాడు బాయిలకు దించిన మాట నిజమే ప్రతి బాయికి ఏవో చిల్లర మల్లర సమస్యలుంటాయి. అన్నిటిని కలగా పులగంచేసి అన్ని బాయిలు బంద్ పెడ్తె ఎట్ల? దేనికైనా ఓపద్దతుంటది. సమ్మె కార్మికుల ఆయుధం. నేను కాదనడం లేదు. కాని సమ్మెకు ముందు నోటీసివ్వాలి అదిగాక ఎక్కడి సమస్యను అక్కడే సాధ్యమైనంత వరకు పరిష్కరించుకోవాలి. మేం మీతరపున అందుకే ఉన్నంగద" నచ్చచెప్పేధోరిణిలో రావు.

"అదీ! సంగతి. బొట్టుబోనం బెట్టిఏర్గబోవాలె. మేం లోపట నీళ్ళసప్లయి లేక పోతే గాలిసప్లయి లేకపోతే నోటీసియ్యాలె. ఎన్నొద్దుల ముందు బాంచెన్. అప్పల్ రైటు లైన్ క్లియర్ మీరు సమ్మెచేయచ్చునని దొరలు చెప్పాలె. దుత్తెరి చెప్పేటోనికి లేకున్న ఇంటోనికుండాలె నాలికెల్లబెట్టి సావుమంటవ్" లాడిసోడు మీదిమీదికొచ్చిండు

ఆ మాటమీదికెల్లి తలోమాట అన్నారు. ఎవరిమాట ఎవరికినిపించలేదు. మందిలనుండి నెత్తులమీద చేతులుబెట్టి ఎత్తుటింబర్‌మెన్ "ఆగుండ్లి.... ఆగుండ్లి...." అని.... అందరు ఆగినతరువాత మందిని జరుపుకొని రావు ముందుకొచ్చి "కోప్పడ కుండ్లి- ప్రపంచ కార్మికులారా ఏకంకండంటరుగదా? ఏకంచేసుడంటె గిట్లనేనా? మీదికెల్లి మీది ఎర్రజెండయూనియను- నువ్వు గదాని నాయకునివా?" అన్నాడు పెద్దగా.

"వ్వారేవ్వా మంచిగడిగినవయా! నక్కిల్లుదగ్గరిపడ్డయి సారుకు" పొట్టో దొకడు టింబరుమన్ సంకలనుండి ఇకిలించాడు.

అందరు నవ్వారు. రావు "ఖామోష్ కామ్రేడ్స్ ఖామోష్ అని చేతులూపాడు. ఎవరు పట్టించుకోలేదు. "పెళపెళ ఎముకలు విరిగేటట్లు" అంటూ వెనుక ఎవరో

పాటందుకున్నాడు.... లీడరుదగ్గరినుండీ చాలామంది దూరంజరిగారు. ఖాతరు చెయ్యకుండా "వానవ్వల - గంతదుర్మార్గమా? గంత తలపొగరా?" "కార్మికులు వాళ్లిష్టమచ్చినట్లు అంటె పడుతరనుకుంటండ్లు" "ఒరే! నీతల్లి గోదారిఖనంత గజ గజ లాడిత్తండు అమీన్‌గాడు" ఇట్లా ఎవలమాట వాళ్ళదే....

అందట్లోనుండి చాలాసేపటినుండీ మాట్లాడుదామనుకున్న నడీడు కార్మికుడు లీడరు ముందుకొచ్చి సిగ్గుపడుతున్నట్టుగా బోడగుండు పునుక్కుంట "ఒరే ఆ దొర నెందుకు సతాయించుతరారి వాఎరికల ఇదివరకు ట్రియికు (సమ్మె)చేత్తె బాయిదొరోడు ఉరికచ్చెటోడు. గిప్పుడు గీల్లనుదోత్తండ్లు- ఈనె రాంగానే రొయ్యపొట్టుగాడు (మేనేజర్ నిక్‌నేమ్) తోకముడువలేదా? తమరికి ఏపాటిముట్టినద్ బాంచెన్?" అన్నాడు.

"పదివేలన్నా తీసుకోంది గింతెండలత్తడా?"

"కారేమయ్యింది బాంచెన్?"

"అయితే అయ్యింది. ఇయ్యాల్ల మనం బాయిలకు దిగుతే నేనే దింపిచ్చిన్నని పదివేలు దెంగుతడు. ఇయ్యాల్ల ఆరునూరైనా దిగేదిలేదు."

"దిగుతే ఇగో మల్లెపూలదండ" పాతబూట్లు తీగకుకుట్టి కొచ్చిండో కార్మికుడు

అంతవరదనుక బితుకు బితుకుమని ఏంమాట్లాడకుండా కూర్చున్న టెంపరరీ మజ్దూర్లు మరింక పనిమీద ఆశలువొదులుకున్నారు. బూట్లదండేసుకోవడమంటే తల తీసినట్టే....

"ఇగో గిక్కడగాదు నీ లెచ్చరు. సిక్రింగైల్ల సారయ్యను ఎందుకుపనిలనుంచి తీసేసిండ్లో కనుక్కోనిరా? నీకుదమ్ముంటే బేషరతుగా సారయ్యను మళ్ళపనిలకు తీసుకొమ్మను. లేపోతే అచ్చినతొవ్వబట్టు" టింబర్‌మన్ అందరితరఫున చెప్పాడు.

"కామ్రేడ్స్ నేనుచెప్పేది పూర్తిగావినండి" అంటూ రావు రేకులషెడ్డుకింది నుండీ ఎండలనుండీ మస్టరు క్లర్కురూందగ్గరి కార్మికులదగ్గరికి మళ్ళీ షెడ్డుకిందికి ఆసుగొట్టమోలె తిరుగుతూ దిగచెమట కారుతుండగా గొంతు బొంగురుపోయేదాకా చెప్పిందే చెప్పిండు- కారల్‌మార్క్సును, ఎంగిల్సును, లెనిన్‌ను మధ్య మధ్య అడ్డం తెచ్చుకున్నాడు. కాని లాభంలేదు.

ఎండ దంచేస్తోంది దాదాపు రెండుగంటలు పదిరి పదిరి రావు నోరెండుక పోయింది. కానికార్మికులు అతనిమాటలు వినిపించుకోలేదు. సమ్మెఆపివేయబడలేదు.

ఇంతలో కార్మికుల్లో నుండి ఒక పొట్టివాడు మందిని జరుపుకొని రావు దగ్గరి కొచ్చి నుదురుకు చెయ్యడ్డంబెట్టుకొని తేరిపార రావును చూసి పెదవివిరిచి కార్మికుల కేసి తిరిగి "చ్చొ: చ్చొ! ఎందుకురాని దొరను పరేషాన్ చేస్తరు. నలువబట్టనొంటి మనిషి అలుకుపిడుసై పోయిండు పాపం మొకం ఎట్లమాడిపోయిందో సూడుండ్లి" అని మళ్ళీ రావుకేసి తిరిగి "గింతెండల గీడికెందు కొచ్చిండ్లు బాంచెన్ ఎండెట్ల కొడుతందో సూడుండ్లి! ఈల్లంత చెడిపోయిండ్లుగాదుండ్లి తుక్కను బట్టుకొని గోదారీదినట్టు వీల్లతోనేంది? చందాలకగ్గిదల్గ గింతకష్టపడితే అంత ఇచ్చినచ్చేరా? జీతాలు బడ్డప్పుడు అంగంగి తప్పిచ్చుకపోతరుగాదుండ్లి" అన్నాడు.

రావు ముఖం వికసించింది అంతమందిలో ఒక్కడు కనీసం తనకు సానుభూతి అయినా చూపినందుకు.

"గాలి రానియ్యండ్లిదొరకు గిటుగాండ్లివొరా ఎండలెందుకు నిలుసున్నరు. జరుగుండ్లెహెం- జరుగుండ్లి" అని మందిని జరిపాడు.

రావు మాడిపోయిన చిరునవ్వునవ్వి రేకుల పెట్టె కిందికి నడిచాడు. నడుస్తూ ఆలోచించాడు. చందాలు చూస్తే వసూలవుతున్నాయి. కాని లేబర్లో ఒక్కడు పార్టీ మనిషిలేడు. ఎక్కడో లోపమున్నది. సుల్తాన్ వాళ్ళకు చెప్పాలి. ఆర్గనైజేషన్ ఇట్లా ఉంటే గంగల కలుస్తది. కనీసం బాయికి పదిమందన్నా ఉండాలి. స్ట్రాంగుసపోర్టర్సు ఉండాలి. ఇంతకు ముందు నడిచింది ఇకముందునడువది ఒకరిద్దరన్నా ఉండరా? ఉంటే భయపడుతున్నారా? ఇంతమందిలో రాడికల్స్ ఎవలబ్బా!

"ఏందిరో సాకలి సాలయ్య దొరమీద పావురంగారి పోతందేమిరో? కొడుకును గిన పెట్టిస్తనన్నడా?" అన్నాడొకడు

"అదిగాదు మల్లన్న మనమాట మనదేగాని సారుచెప్పిందిసుత ఆలోచించాలెమొ? పనిబందుబెడితే" ఎర్రటియువకుడు గొనిగినట్టుగా అన్నాడు

"ఎవలది జెరంత ఊతలకచ్చి మాట్లాడు తాతకు దగ్గులు నేర్పుతన్నవా? గీనె సంగతి ఎవలకుదెల్వది?" ఇంకొకడు మ్యాన్ వేగేటు మీదినుండి గయ్యనలేచాడు.

"ఓర్నియవ్వ నన్నొక్క మాటన్నా మాట్లాడనియ్యరయ్యా!" పొట్టివాడు కసురుకొని రావు దగ్గరిదాకా నడిచివినయంగానిలబడి "శరంపాటకం బదులురోజుకో రెండు భర్తీలు (అపాయింటుమెంట్లు) చూసుకుంటె ఎంతలేదన్న ఆరువేలు. ఊకే ఈ చందాల కంట తిరిగేబదులు" అన్నాడు.

రావు ముఖం మాడిపోయింది- సర్పైన కోపమొచ్చింది. "ఎవరిదగ్గర తీసుకున్న- ఏదీ నాముందుకొచ్చి మాట్లాడుమను." అన్నాడు కోపం ఆఖరిపదానికి నీరసంగామారగా.

కార్మికుల్లోనుండి ఒక చుక్కబొట్టు యువకుడు ముందుకొచ్చి "ఇగో నా ముఖంసూడు నేను నాలుగువేలు యియ్యలేదా ?" అన్నాడు బిగ్గరగా....

"మీరంతా చెడిపోయిండ్లు" రావు గొణుగుతూ, తిడుతూ ఎవరో తరుముతున్నట్లుగా వచ్చినదారి పట్టాడు

కార్మికులు ఆ నడకతీరుచూసి ఘొల్లుననవ్వారు.

"నవ్వులాటగాదు. నడువుండ్లి సిక్సింక్లైనోల్ల దగ్గరికిపోదాం- ఎట్లయితె అట్లయితది ఊరేగింపుతీద్దాం" ఇందాకటి పొట్టివాడు.

"రెండోబజిలీ (షిప్టు) వాళ్ళకు మాయమాటలు చెప్పుతరు ఈడ కొంతమంది ఉండాలె" ఒకడు....

పదిమందిని ఏరి కూర్చుండబెట్టారు.

ఊరేగింపు అంటున్నరు. ఊళ్లె వన్‌ఫారిటీఫోర్ సెక్షను బెట్టిండ్లుగదా !" ఎత్తు టింబర్‌మన్....

"ఆఁ వానవ్వ.... సెక్షన్.... ఎవన్నడిగి పెట్టిండురాన్రి లంజకొడుకు పిట్టల గాల్చినట్టు గాలుత్తనని ఎగురుతండట- అమీన్‌గాడు మనలసుసాదిండా ? వానిదేనా రాజ్జెం. బేకారు పనిచేసిండ్లు.... ఏసినోల్లు అక్కన్నే ఏత్తే పీడబాసు. నన్నడుగుతే నూరుమందిని చంపిన లఫ్డికొడుకును ఉత్తగిడిసిపెట్టుడు పాపం. అదిగాదయ్యా వానిదుట్టితనానికి జవాబు చెప్పెటోల్లుంటరు. సారయ్యేమన్నడు మద్దెన- కొట్లాడుమన్నడా ? చంపుమన్నడా ? అత్తమీదికోపం దుత్తమీదతీసినట్టు మనసుకచ్చింది చేసుడేనా ? సారయ్యను కొలువులనుంచి తీసేసుడేనా ? ఇయ్యల్లవాన్ని రేపు మనందరిని- మన రొయ్యపొట్టుగాడు (మేనేజరు) సెమ్మాసుబట్టి టబ్బులనింపుతడు. అమీన్‌గాడు హోలరునడుపుతడు. నడుపుకోనియ్యి నీతల్లి.... నడుపుకోనియ్యి-" ఎవడో ఆవేశంగా మాట్లాడుతున్నాడు.

"తుపాకులు బొగ్గుతవ్వలేవు." అన్నాడెవడో బిగ్గరగా

"బొగ్గుతవ్వలేవు" అన్నారు కార్మికులు

192

ఆఫీసురూంలో కూర్చుండి నాయకునిమీద ఆశలు పెట్టుకున్నమేనేజరు అప్పుడు పోలీస్ స్టేషనుకు ఫోన్ కలిపాడు. ఇంతవరదాకా పోలీసులను రావద్దన్నందుకు విచారించాడు. తాము చేయగలిగిందేమిలేదు కార్మికులు ఏమిచెయ్యకుండా చూడాలి.

కార్మికులు ఆ ఎర్రిఎండలో పిడికిళ్ళు బిగించి సిక్సింక్లైన్ బాయికేసి నడిచారు. ఎర్రిటిదుమ్ము తెరలుతెరలుగా లేస్తోంది. వాళ్ళముఖాలమీద కప్పుతోంది.

ఫైవింక్లైను కార్మికులు సిక్సింక్లైను చేరుకునేసరికి అక్కడ గోలగోలగా ఉన్నది.

కుడిపట్రింగా ఎర్రిగాడున్న బట్టతలమేనేజరు ఏదోఅంటున్నాడు. అతనికి కుడిపక్కన రావు నిలబడి ఏదో నచ్చచెప్పుతున్నాడు. ఎడంపక్క సుల్తాన్ చెమటకు ముద్దముద్దయిపోయి పిల్లిగొంతుపడగా మాట్లాడుతున్నాడు.

నల్లగా బొగ్గుపెళ్ళలాగున్న కార్మికుడు వాళ్లందరికన్నా గట్టిగా "అంతచేసి కూకుండి మీరిప్పుడు తియ్యటిమాటలు మాట్లాడుతండ్లు. మొదట గిదిచెప్పుండ్లి. సారయ్యను ఏకారణంచూపి డిస్మిస్ చేసిండ్లు ?"

"సారయ్యమీద చాలా కేసులున్నాయి" మేనేజరు.

"చాలాకేసులంటదేందిరో ? చాలాఅంటే ఎన్ని వెయ్యా రెండువేలా ! నీ భార్యను గుంజిండా ?" మందిలోనుంచి

"బాస్టర్డ్స్...." మేనేజరు అరిచాడు.

"మాకొస్తది ఇంగిలిపీసు పోనీ ఆకేసులన్నా రాతపూర్వకంగా ఉన్నాయిగన్క తీసేస్తినని తెలిపినావా ?" నల్లటికార్మికుడు.

"ఆఁ కేసులాలేవు లంజెపియ్యలేవు. సినిమాటాకీసుకాడ అమీన్‌గాన్ని తన్నబోయిండ్లుగదా ? పోలీసోల్లు ఊరునిండా దిగిండ్లుగదా ! ఇగనాకేంపరువకున్నడు కొడుకు నిన్నరాత్రి పనిబందుబెట్టినమోలె వీడు ఎగిరెగిరి జుట్టుపట్టలేర్గ పోసుచేసిండు పోలీసులచ్చి సారయ్యను బట్టుకపోయిండ్లు. వీళ్ళకత సూడుండ్లిరా ! ఓర్నీయవ్వ మీదికెల్లి ఉట్టుటిగనే తీసేసుడు వీళ్ళవంతే. గదేందని అడిగినందుకు అరెస్టుసేసుడు వీళ్ళవంతే" ఒకడు.

"ఇగో గదంత మాకెరుకలేదు సారయ్యను మాతోపాటు బాయిలకు దించుండ్లి ఇగో గిప్పుడేదిగుతం." ఫైవింక్లైన్ కార్మికుడు.

"ఇగో ఈడజేరిండు వీడు." అన్నాడొకడు రావును చూయిస్తూ.

"మందిల పెట్టడానికి ఏడికంపె ఆడికితయారు."

వాళ్లట్లా మాట్లాడుతుండగానే డీసిల్ జీబొచ్చింది. వెనుకనుండి రెండువ్యాన్లు వచ్చాయి. జీబులోనుండి ముగ్గురు యస్.ఐ లు సర్కిల్ దిగారు. వెనుకనుండి సారయ్యను దింపారు. వ్యానల్లోనుండి తుపాకులు పట్టుకొని పోలీసులు దిగారు.

సర్కిల్ అట్లా ఉండగానే యస్.ఐ రెడ్డి ముందుకువచ్చి "ఇగోమీ నాయకున్ని తీసుకొచ్చినం మరింక దిగండి" అన్నాడు వ్యంగ్యంగా.

మేనేజరు "హమ్మయ్య" అనుకున్నాడు గోటీతోనే పోతేమంచిది ఇది అన్ని ఫిట్‌లను చుట్టుకుంటే ప్రమాదం మళ్ళీ తనమీదికొస్తుంది ఎట్లాగో అట్ల పరిష్కారం కావాలి నాయకులను ఏరేస్తే సమస్యలు రావనుకున్నాడు. సందుచూసి వదిలించుకోవా లనుకున్నాడు కాని ఇట్లా కాగలదని ఎవరనుకున్నారు. ఒకవేళ అయినా పోలీసు లున్నాయనుకున్నాడు. కార్మికులు చల్లబడ్డారు తట్టలు చెమ్మాసులు వెతుక్కున్నారు. గుడ్డలు సరిచేసుకున్నారు లైట్లు సరిచేసుకున్నారు. మందుగుటకలకోసం మరికొంత మంది మ్యాగ్జిన్ రూంకేసి పోబోయారు.

"ఇగో మీజోలికిమేంరాం. మాజోలికి మీరు రాకండి ఇట్లా విడిచిపెట్టి అట్లా పట్టుకుంటనంటే మాదారిమేం చూసుకుంటం. బాయిలమీదికి పోలీసులు రావద్దు. పోలీసులొస్తే మేంరాము. మీకు బొగ్గువద్దు తుపాకులే కావాలనుకుంటే మీయిష్టం" అన్నాడో కార్మికుడు.

యస్.ఐలు సర్కిల్ ఆమాటలన్న కార్మికుడెవడా అని మందిలో వెతికారు. అందరిముఖాలు ఒక్కలాగే ఉన్నాయి. మందిలోనిలుచున్న సి.ఐ.డీకి కూడా అన్న వాడెవడో తెలియలేదు.

అందరి ముఖాలు పులుకుపులుకున చూస్తూ నిలబడ్డ సారయ్య కొంచెం ముందుకుజరిగి అంగిఎత్తాడు "ఇగో అన్నలారా సూడండి. నాపెయ్యిసూడండి నన్ను ఏకారణం చూపకుండానే మేనేజరుగాడు తీసేసిండు. అదేందని అడిగినందుకే కారణం చూయించండి అన్నందుకే వాడు పోలీసులకు ఫోనుచేసిండు. వీళ్ల తీసుక పోయి నాపెయ్యంత బలుగ్గొట్టిండ్లు." ఉద్వేగంగా చెప్పాడు.

పగిలిన సారయ్య ఒళ్ళును, నల్లగాకమిలిన గాయాలను, కారిగలుసులుగట్టిన నెత్తురును చూశారు ఒక్కొక్కరే చూశారు. కొందరు గొణిగారు మరికొందరు

సారయ్యను తాకి చూడాలనుకున్నారు. మరికొందరు కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకున్నారు. అందరి కళ్లు రగులుకునే రాక్షసిబొగ్గు లయ్యాయి. పిడికిళ్ళు బిగుసుకున్నాయి.

"పోలీసుజులుం" ఎవడో గట్టిగా కడుపులపేగులు బయటికొచ్చేంత గట్టిగా అరిచాడు.

"నశించాలి." అంతా మొత్తుకున్నారు.

ఇక నినాదాలు మిన్నుముట్టాయి. ఛాయిఖాయంతా దద్దరిల్లింది. ఆఫీసుక్లర్కులు, వోర్ మెన్‌లు తొక్కిసలాడి బయటకొచ్చారు.

పోలీసులకు పిచ్చెత్తింది. లాఠీలు గాలిలోనికిలేచాయి.

సారయ్యను యస్. ఐ రెడ్డి బూటుకాలితోతన్నుతూ జీబులోనికి తోశాడు. జీబులో ఏదితాకిందో నోట్లో రెండుపళ్లు విరిగాయి. కొంతమంది కార్మికులు సారయ్యడిక్కు పరుగెత్తుకొచ్చారు. లాఠీదెబ్బలు పఢేల్ పఢేల్‌మని....

"ఒరే మీరు భూసాములు, పెట్టుబడిదారుల బూట్లునాకే కుక్కలురా! కుక్కలు. మీ దొంగలరాణి కోట్లకుకోట్లు అప్పులుదెచ్చి ఢిల్లిల త్రైతెక్కలాడుతంది. జీ హజూరు గాళ్ళను ఫూటకొక్కన్ని మార్చుతంది. దొంగలరాజ్జెంల మీరు విర్రవీగుతండ్లు. కోట్లాదిప్రజానీకం మీకు మీ ప్రభుత్వానికి గోరికడ్తరాఽ! అప్పుడు మీరుతప్పిచ్చు కోలేర్రాఽ.... నేనే...." సారయ్య నెత్తురూరిన నోటితోనే వీరావేశంగా....

యస్. ఐ రెడ్డికి చెమటలుపట్టాయి. పక్కననిలబడి మిగతాఇద్దరు ఏమిచేయ లేక చూస్తున్నారు. రెడ్డిమాత్రం పిచ్చెత్తినట్టు సారయ్యను కొడుతున్నాడు- సారయ్య గర్జిస్తూనేఉన్నాడు.

పోలీసులు కార్మికుల మీదపడ్డారు. కొడుతున్నారు. తన్నుతున్నారు. కార్మికుల్లో కొద్దిమంది చుట్టూ చెల్లాచెదురుగ పరుగెత్తారు. దాదాపు వందమందిదాకా బొగ్గుకుప్ప లాగా చెదరకుండా ఒక్కదగ్గర నిలబడ్డారు. రావు అతని అనుచరులు పోలీసులకు వేలుబెట్టి ఇందాక మాట్లాడిన వాళ్ళందరిని ఏరేరి చూయిస్తున్నారు.

వాళ్ళను పట్టుకుందామని, వాన్లల్లోకి ఎక్కిద్దామని పోలీసులువాళ్ళదిక్కు కదిలారు.

కాని కార్మికులు అదరలేదు. బెదరలేదు. పిడికిళ్లెత్తి అరిచేవాళ్లు

"పోలీసుజులుం"

"నశించాలి"

"తుపాకులు"

"బొగ్గుతవ్వలేవు"

"జైళ్లు"

"రైళ్ళునడుపలేవు"

నినాదాలు మోగుతూనేఉన్నాయి. అందులో జీరబోయినగొంతుతో టింబర్ మన్ "కామ్రేడ్స్ పారిపోకండి. మాతోరండి"- పిలుస్తూనే ఉన్నాడు.

వందమంది వందాయాభయి.... అక్కడక్కడ చెదిరినవాళ్ళు, దెబ్బలుతాకిన వాళ్లు ఆగుంపులో వచ్చికలుస్తున్నారు.

అరెస్టుచేయాలని రాబోయిన పోలీసులకు....

"జాగ్రత్త. ఇంతవరదాకా మీరుకొడితే మేంపడ్డాం.... మాకు చేతులున్నాయి. ఇక్కడ మాకు బొగ్గుపెల్లలున్నాయి. మీ అమీన్లు మిమ్ముల కాపాడలేరు." ముందు నిలబడ్డ బక్కపలుచటి కార్మికుడు హెచ్చరించాడు.

నెత్తురోడేమట్టి పాదాలు నేలమీదగుద్దుతూ, సుత్తెల్లాగా పిడికిళ్లెత్తి నినదిస్తూ కదులుతూనే ఉన్నారు.

"భయంకరంగా ఉన్నది-" రావు గొణిగిండు కారెక్కుతూ.

"కానివీరోచితంగా ఉన్నది" అన్నాడు సుల్తాన్ ఉద్వేగంగా రావు వెనుక కూర్చున్నసుల్తాన్ ముఖం చూడాలనుకున్నాడు. కాని ఎక్కడినుండో బొగ్గుపెల్ల రివ్వునవచ్చి కార్ టాప్ మీద దఢేల్లునపడ్డది రావు గుండె ఝల్లుమన్నది. కారుస్టార్టు చేసికొని రయ్యునవెళ్ళిపోయాడు. వినాదాలూ అరుపులు అతన్నివెన్నంటుతూనేఉన్నాయి.

'సింహావలోకనం'

3 వ భాగం

మార్చి 15 నాటికి వెలువడుతోంది. క్రౌన్ సైజు, పేజీలు 340 వెల : 13 రు. పన్నెండు రూ. పంపినవారికి 1 రూ. కి వి. పి. పెట్టి పుస్తకం పంపబడును. 1, 2, 3, భాగములు కావలిసినవారు 30 రు. పంపిన, 5 రు.లకు వి.పి. పెట్టి పుస్తకములు పంపబడును.

ప్రతులకు : ఆలూరి భుజంగరావు, హిందీపండిట్
టౌన్ హైస్కూలు, గుడివాడ P. O. కృష్ణాజిల్లా.

Advt.

196